

Maglehem, Åhus, Moskva

ÅHUS

►► Det har varit flera kantbollar under resans gång, säger projektledare Lars Cederholm, men, tillägger han omgående, "nu känner jag mig lättad". Han står inne på Aoseum, omgiven av svartvita porträtt, konstverk i form av ett bildspel på en stor duk och på en mindre filmduki ena hörnan, en trailer till det som i vår skall bli en timmas lång film. Det pratas tyska, engelska, svenska och ryska. Ljuset skruvas upp och ner. Violinmusik av Roman hörs i högtalarna. Det fotograferas.

Ändå handlar allt om en och samma sak. Maglehem.

"Fantastisk plats"

De porträtterade personerna är konstnärer från byn och dess närmaste omgivningar, bildspelet visar deras konst, trailern är ett poetiskt möte mellan landskapet och konstnärerna och boken består av de svartvita fotografierna utbyggd med intervjuer.

För Lars Cederholm är det här en kärleksförklaring till den trakt han sprang omkring i som barn – han är från Knäbäck – och som han, under sina resor till världens olika hörn, kommit att inse är paradiset. "Många av dem som bor här förstår inte vilken fantastisk plats det här är".

Idén föddes vid köksbordet. Hans fru, ryskfödda konstnären Anna Rochegova-Cederholm, sa att hon ville måla porträtt av Maglehems konstnärer. Ungefär samma idé hade hennes sons hustru, den i Moskva boendes fotografen Maria Ionova-Gribina. Hon ville skildra konstnärerna i svartvita fotografier. Utifrån dessa tankar växte ett grupparbete fram som nu nått sitt första delmål, en utställning som i bild, film och text skildrar en by och dess konstnärer.

– Maglehem är en magisk plats, säger Maria Ionova-Gribina, som under de senaste somrarna besökt platsen med sin man och lärt känna dess natur och människor. Hon skrattar.

– Vinden, vågorna, lukten av ljung, ja, jag tycker till och med om havets kalla vatten.

Svartvita möten

Bland det första som slog henne med Maglehem var det stora antalet konstnärer. I närmast vartannat hus fann hon en konstnär, vilket satte sin prägel på orten. "Tänk om det hade varit elektriker i stället", säger hon; "så ovanligt". 14 av konstnärerna har hon mött och fotograferat. Nära svartvita porträtt. Curt Hillfön, Thomas Larsson, Erika Wedman var avslappnade

och lätta att fotografera, Annika Fajersson och Maria Hillfön mer reserverade till en början, och därför också svårare.

– Jag är intresserad av psykologi, att genom ansikten, ögon och människornas uttryck försöka se vad som pågår inuti. Men här är mina porträtt en del av ett större koncept, och det är så de skall ses.

Till Moskva år 2010

På plats till vernissagen är också en curator från Moskvas Moderna Museum, Anna Duukhimennaya. Det är genom fotograf Maria Ionova-Gribina som Maglehems utställningen senare kommer att resa vidare till Moskva. Christer Wedman, en av de 14 porträtterade Maglehemskonstnärerna, hoppas att några originalverk följer med på den resan. Det är också hans enda kritik av det här projektet, att den inte visar konstnärernas äkta vara.

– Sedan 2006 har vi ett kulturutbyte med Sverige, fortsätter Anna Duukhimennaya. Vi har redan haft flera utställningar. I det sammanhanget känns det här projektet intressant, och vi har planerat in utställningen till 2010. Hur? Vet inte än, men kanske lite större, kanske lite annorlunda. Vi har ett stort museum med många rum.

FAKTA AOSEUM

En plats

■ "Maglehem – en plats på jorden" är en utställning och ett projekt som består av en serie svartvita porträtt av 14

konstnärer, deras konst i ett bildspel, en foto- och intervjubok samt en film. Hittills är en trailer ur filmen klar.

■ **Projektet** drivs av nybildade Maglehem kulturförening.

■ **Vernissage** på Aoseum, Åhus, i dag, kl 15-18.30. Sista dag är 21/12.

■ **Planen** är att Moderna Museet i Moskva visar utställningen under 2010.

Hon kom i torsdags, och åker hem i morgon. Under de här dagarna hoppas hon, förutom att se själva utställningen, hinna träffa några av konstnärerna i deras ateljéer, komma nära deras verk och lukta på landskapet. Få en känsla.

– Det finns starka historiska kopplingar mellan Ryssland och Sverige, och Sverige är på flera sätt välkänt i Moskva, men inte så mycket genom sin kultur och konst.

Konst & landskap

I New York lärde sig Lars Cederholm vilken betydelse kulturen har för en trakt. Det är museerna, musiken och konsten som drar folk till mångmiljonstaden. Med de ögonen ser han nu också på sin hembygd. Kulturen är central. I den sex minuter långa trailer som filmare Robin Woo Söderberg klippt ihop är detta tydligt. Landskap och konst ihoptvinnat till ett.

– Det som slagit mig när jag i höst gått igenom allt material, jag har en film på 2,5 timmar där hemma, är all olikhet, både hos personerna och i konsten. Det är så många viljor jag har dokumenterat. Och det är nu fjorton konstnärer som kan jaga mig.

Sune Johannesson

Nu blir konstlivet i **Maglehem** både utställning, bok och film, med premiär om två månader på **Aoseum** i **Åhus**. Nästa stopp blir **Moskva**.

En konstby i fokus

MAGLEHEM

►► Lars Cederholm har bott i New York i över tjugo år och jobbat en hel del i, bland annat, Moskva. Men det är i Knäbäck, österlenbyn som försvann, han är född, och det är i Maglehem han känner sig hemma.

Betydligt yngre är Robin Woo Söderberg, men hans känslor för det maglehemska landskapet är lika innerliga som Cederholms.

Nu har de ett projekt ihop, "Maglehem en plats på jorden".

-I dessa internationella kristider tror jag att allt fler drar sig tillbaka till det lilla, och för oss innebär det Maglehem. Det är en speciell by, fortfarande genuin och utan några bouriquer, som man till exempel kan hitta i Kivik. Ja, Maglehem är lite som en hemlig vrå.

- Samtidigt är det en by som länge har lockat många konstnärer, och i dag bor här flera konstnärer som alla

håller hög kvalitet, oavsett inriktning, säger Lars Cederholm.

Ett samtal hemma hos Cederholms för ett tag sedan handlade om just detta. Maglehem och dess omgivande landskap. Konstnärerna. De oroliga tiderna. Följdfrågan dök snart upp; vad gör vi åt detta? Svaret blev en kulturförening (Magle kultur), som såg vikten av att göra något positivt. Som första projekt bestämde de sig för att dokumentera 14 av traktens konstnärer, i bok- och utställningsform där ryska fotografen Maria Ionova har tagit porträtten, och där Lars Cederholm intervjuat konstnärerna.

Efter ytterligare en tid kom Robin Woo Söderberg in i bilden.

- Robins film om målaren Thomas Larsson har en härlig känsla, med ett starkt poetiskt språk. Det hade varit perfekt att få med Robin i vårt projekt.

Frågan ställdes, och Robin Woo Sö-

derberg tackade genast ja till att göra en film om de utvalda konstnärerna. Under september månad har han så filmat konstnärerna på plats.

-Konstnärerna är väldigt olika, men det är en mångfald som är stimulerande. Det de har gemensamt är platsen. I mina porträtt av dem har jag gått mycket på känslan och stämningen. Jag är inte rädd för tystnaden, säger Robin Woo Söderberg, som har en tvåårig filmutbildning bakom sig och i höst läser en manuskurs på distans.

Lars Cederholm och Robin Woo Söderberg bjuder på kaffe i den sköna höstvärmen utomhus. Under projektets gång har de haft många samtal om vad de söker. Och de är överens om att det inte får bli en vykortsvacker reklamfilm för Maglehemstrakten ("ingen National Geographic"), snarare söker de efter poesin och kraften i landskapet och konsten.

"För mig har den här platsen stor betydelse. Här finns en öppenhet och ett lugn."

Lars Cederholm

Två frågor är centrala, två frågor som Cederholm har ställt till alla konstnärer och som format samtalen. Utdrag ur dessa samtal kommer också att finnas som voiceover i filmen. Frågorna är: Vad driver dig att göra konst?, samt På vad sätt inspirerar dig den här platsen?

-För mig, säger Cederholm, har den här platsen stor betydelse. Här finns en öppenhet och ett lugn, med både hav och skog, som jag tycker om, men även om konstnärerna förenas av kärleken till trakten, så kan man inte tala om någon gemensam -ism.

Filmen hoppas de blir ett historiskt tidsdokument, som inte bara kommer att vara till glädje nu, utan även framöver. Hela projektet går under namnet "Maglehem en plats på jorden", med premiär i december i Åhus, och med försättning i Moskva nästa år.

Sune Johannesson

sune.johannesson@kristianstadsbladet.se